2024/2368

2024 10 10

EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJA (ES) 2024/2368

2024 m. balandžio 11 d.

su pastabomis, sudarančiomis neatskiriamą sprendimo dėl Novatoriškų sveikatos sprendimų iniciatyvos bendrosios įmonės 2022 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimo dalį

EUROPOS PARLAMENTAS,

— atsižvelgdamas į savo sprendimą dėl Novatoriškų sveikatos sprendimų iniciatyvos bendrosios įmonės 2022 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimo,

— atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 100 straipsnį ir V priedą,

— atsižvelgdamas į Biudžeto kontrolės komiteto pranešimą (A9–0093/2024),

A. kadangi Briuselyje įsikūrusi Novatoriškų sveikatos sprendimų iniciatyvos bendroji įmonė (NSSI BĮ) įsteigta 2021 m. lapkričio mėn. pagal programą „Europos horizontas“ laikotarpiui iki 2031 m. gruodžio 31 d. ([1]); kadangi NSSI BĮ pakeitė 2007 m. gruodžio mėn. pagal Septintąją bendrąją mokslinių tyrimų programą (BP 7) dešimties metų laikotarpiui įsteigtą Naujoviškų vaistų iniciatyvos bendrąją įmonę ([2]) (1 NVI BĮ) ir perėmė jos teises bei pareigas, o 2014 m. gegužės mėn. pastarosios veikimo terminas pagal programą „Horizontas 2020“ buvo pratęstas iki 2024 m. gruodžio 31 d. ([3]) (2 NVI BĮ);

B. kadangi NSSI BĮ – tai viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės pagrindu veikiantis subjektas, kurio veikla orientuota į tarpdalykinius, tvarius ir pacientų poreikiams pritaikytus sveikatos srities mokslinius tyrimus ir inovacijas; kadangi jos narės steigėjos yra Sąjunga, kuriai atstovauja Komisija, Europos pramonės asociacijos COCIR, Europos farmacijos pramonės ir asociacijų federacija, įskaitant „Vaccines Europe“, „EuropaBio“ ir „MedTech Europe“;

C. kadangi tam, kad padidintų skaidrumą, bendrosios įmonės savo metinėse finansinėse ataskaitose turėtų atskleisti atitinkamą informaciją apie narių įnašus programos lygmeniu; kadangi bendrosios įmonės dėl kiekvienos programos, pagal kurią jos vykdo veiklą, iki metų pabaigos turėtų pateikti visą svarbią informaciją pagal narių kategorijas, įskaitant atitinkamai programai nustatytus teisiškai įpareigojančius įnašų tikslus, gautų įnašų sumą ir teisinių įsipareigojimų sumą; kadangi bendroji įmonė turėtų toliau didinti skaidrumą;

Biudžeto ir finansų valdymas

1. pažymi, kad atsižvelgiant į Audito Rūmų ataskaitą (toliau – Audito Rūmų ataskaita), 2022 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų NSSI BĮ finansinėse ataskaitose NSSI BĮ finansinė būklė 2022 m. gruodžio 31 d., pasibaigusių finansinių metų operacijų ir pinigų srautų rezultatai bei grynojo turto pokyčiai visais reikšmingais aspektais yra pateikti teisingai, kaip to reikalaujama pagal finansinį reglamentą ir Komisijos apskaitos pareigūno priimtas apskaitos taisykles; be to, pažymi, kad, remiantis Audito Rūmų ataskaita, pagal sąskaitas atliktos operacijos visais reikšmingais aspektais yra teisėtos ir tvarkingos;

2. palankiai vertina NSSI BĮ vaidmenį sveikatos srities mokslinius tyrimus ir inovacijas paverčiant apčiuopiama nauda Sąjungos piliečiams;

3. pažymi, kad 2022 m. NSSI BĮ turimas biudžetas ([4]) buvo 272,4 mln. EUR įsipareigojimų asignavimų (2021 m. – 11,0 mln. EUR) ir 174,8 mln. EUR mokėjimų asignavimų (2021 m. – 210,4 mln. EUR);

4. pažymi, kad iš šio biudžeto panaudota atitinkamai 96,60 %(2021 m. – 75,91 %) ir 86,25 % 2021 m. – 95,39 %) įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimų;

([1]) 2021 m. lapkričio 19 d. Tarybos reglamentas (ES) 2021/2085, kuriuo pagal programą „Europos horizontas“ steigiamos bendrosios įmonės (OL L 427, 2021 11 30, p. 17).
([2]) 2007 m. gruodžio 20 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 73/2008 dėl bendrosios įmonės įsteigimo, siekiant įgyvendinti jungtinę technologijų iniciatyvą „Naujoviški vaistai“ (OL L 30, 2008 2 4, p. 38).
([3]) 2014 m. gegužės 6 d. Tarybos reglamentas (ES) Nr. 557/2014, kuriuo įsteigiama II naujoviškų vaistų iniciatyvos bendroji įmonė (OL L 169, 2014 6 7, p. 54).
([4]) Turimą biudžetą sudaro ankstesnių metų nepanaudoti asignavimai, kuriuos NSSI BĮ iš naujo įtraukė į einamųjų metų biudžetą, asignuotosios pajamos ir perskirstymai kitiems metams.

5. pažymi, kad NSSI BĮ biudžeto dydžio pokyčiai labai priklauso nuo daugiamečių mokslinių tyrimų ir inovacijų programų įgyvendinimo etapo; pažymi, kad 2022 m. NSSI BĮ pradėjo įgyvendinti programą „Europos horizontas“, todėl į 2022 m. biudžetą įtrauktas pirmųjų 2022 m. suplanuotų kvietimų teikti pasiūlymus pagal programą „Europos horizontas“ įsipareigojimų biudžetas;

6. pažymi, kad NSSI BĮ 2022 m. metinėse finansinėse ataskaitose kiekvienos narių kategorijos (Sąjunga ir privatieji nariai) pripažintos įnašų sumos viena nuo kitos labai skiriasi; pažymi, kad taip yra todėl, kad Sąjungos piniginiai įnašai patvirtinami ir pripažįstami, kai jie sumokami NSSI BĮ pradedant įgyvendinti projektą, tačiau narių nepiniginiai įnašai pripažįstami tik patvirtinus patirtas ir deklaruotas projekto įgyvendinimo išlaidas; ragina NSSI BĮ pašalinti atotrūkį tarp pripažintos piniginių įnašų sumos ir nepiniginių įnašų sumos, pateikiant informaciją apie NSSI BĮ narių teisinius įsipareigojimus pagal pasirašytus dotacijų susitarimus ir sutartis metų pabaigoje;

7. pažymi, kad NSSI BĮ dar nebaigė įgyvendinti BP 7 programos ([5]);

8. šiuo atžvilgiu pažymi, kad 2022 m. pabaigoje NSSI BĮ buvo visiškai įsipareigojusi skirti maksimalų Sąjungos veiklos įnašą – 966 mln. EUR – pagal tą programą pasirašytiems dotacijų susitarimams; pažymi, kad praėjus dešimčiai metų nuo BP 7 pabaigos, dar reikės sumokėti apie 44,9 mln. EUR (arba 5 %) projektams, kurie dar turi būti užbaigti; pažymi, kad šis trūkumas atitinka 5 projektus, pagal kuriuos vykdomi atsparumo antimikrobinėms medžiagoms moksliniai tyrimai; be to, pažymi, kad dviejų iš šių projektų veikla buvo užbaigta iki 2022 m. pabaigos; pripažįsta, kad atsparumas antimikrobinėms medžiagoms yra sudėtinga mokslinių tyrimų sritis, ir palankiai vertina naujų kovos su atsparumu antibiotikams metodų kūrimo finansavimo mokslinę ir visuomeninę vertę;

9. be to, pažymi, kad privatieji nariai teisiškai įsipareigojo skirti 914,2 mln. EUR vertės nepiniginius įnašus arba 94,6 % iš minimalaus veiklos tikslo, t. y. 966 mln. EUR, ir kad iš šios įsipareigotos sumos 2022 m. pabaigoje jie buvo deklaravę 831,9 mln. EUR vertės įnašus (arba 86 % tikslo);

10. pažymi, kad kalbant apie programą „Horizontas 2020“, narių teisiniai įsipareigojimai atitinka jų įnašų tikslus;

11. šiuo atžvilgiu pažymi, kad 2022 m. pabaigoje BSSI BĮ buvo įsipareigojusi skirti 1 452,1 mln. EUR (arba 91 %) iš maksimalaus Sąjungos veiklos įnašo, t. y. 1 595,4 mln. EUR, pagal programą „Horizontas 2020“ pasirašytiems dotacijų susitarimams; be to, pažymi, kad iš šios įsipareigotos skirti sumos artimiausiais metais apie 484,8 mln. EUR (arba 33,4 %) dar reikės sumokėti projektams, kurie dar turi būti užbaigti; be to, atkreipia dėmesį į tai, kad privatieji nariai ir asocijuotieji partneriai teisiškai įsipareigojo skirti 1 499,4 mln. EUR vertės nepiniginius įnašus (arba 94 %) iš minimalaus tikslo, t. y. 1 595,4 mln. EUR, ir kad iš šios įsipareigotos sumos 2022 m. pabaigoje jie buvo deklaravę 1 078,9 mln. EUR vertės įnašus (arba 67,6 % tikslo);

12. pažymi, kad, anot NSSI BĮ, žemesnį pasiekimų lygį iš dalies galima paaiškinti ilga projektų trukme, kuri būtina dėl su NSSI BĮ susijusios tyrimų srities pobūdžio ir didelio projektus įgyvendinančių pasaulinių konsorciumų masto;

13. pažymi, kad programos „Horizontas 2020“ veiklai vykdyti naujų veiklos įsipareigojimų asignavimų NSSI BĮ negavo, nes paskutinį kvietimą teikti pasiūlymus ji buvo paskelbusi iki 2020 m. pabaigos; pažymi, kad veiklos mokėjimų asignavimų įvykdymo lygis siekė 87 % (2021 m. – 96 %);

14. pritaria Audito Rūmams, kad NSSI BĮ turėtų parengti pagal tvarkaraštį vykdomą veiksmų planą, skirtą pagal ankstesnes DFP patvirtintų projektų įgyvendinimui užbaigti;

15. pažymi, kad kalbant apie programos „Europos horizontas“ įgyvendinimą, 2022 m. Komisija tik skyrė 1,4 mln. EUR vertės piniginius įnašus NSSI BĮ administracinėms išlaidoms; pažymi, kad NSSI BĮ neprašė piniginių įnašų savo pagal programą „Europos horizontas“ vykdomai veiklai, nes 2022 m. paskelbti du pirmieji kvietimai teikti pasiūlymus pagal programą „Europos horizontas“ bus užbaigti tik 2023 m.;

([5]) Mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros septintoji bendroji programa (2007–2013 m.).

16. remdamasis 2022 m. įmonių metine veiklos ataskaita pažymi, kad pagal daugumą 2NVI pagrindinių veiklos rezultatų rodiklių (PVRR) NSSI BĮ pasiekė gerų rezultatų ir dažnai viršijo nustatytus tikslus; ypač palankiai vertina tai, kad įgyvendinant pagal 2NVI iniciatyvą finansuojamus NSSI BĮ projektus užbaigtos 24 reguliavimo procedūros, įskaitant du reguliavimo pritarimo raštus, dešimt reguliavimo sąlyginių nuomonių, du sąlyginės nuomonės pasiūlymus ir įtraukimą į šešias reguliavimo gaires;

17. su pasitenkinimu pažymi, kad 58,3 % (daugiau nei 50 % tikslas) NSSI BĮ projektų, finansuojamų pagal 2NVI iniciatyvą, ištekliai ir rezultatai tapo prieinami ne tik konsorciumų partneriams; atkreipia dėmesį į tokius pavyzdžius kaip cheminių junginių biblioteka – pagal projektą „ESCulab“ sudarytas Europos junginių rinkinys, pagal programą RADAR-CNS sukurta atvirojo kodo duomenų platforma „RADAR-base“, pagal projektą EHDEN sukurtas Europos sietinis duomenų tinklas, ar pagal iniciatyvą EBiSC2 sukurta savarankiška pliuripotentinių kamieninių ląstelių biologinė saugykla;

18. palankiai vertina tai, kad apie 67 % straipsnių, parengtų įgyvendinant bendrosios įmonės finansuojamus projektus, bendraautoriai yra iš įvairių sektorių, o tai rodo tarpdisciplininį mokslinių tyrimų metodą bei bendradarbiavimu pagrįstą jos projektų pobūdį;

Viešieji pirkimai ir darbuotojai

19. pažymi, kad 2022 m. dauguma NSSI BĮ sutartinių įsipareigojimų buvo sudaryti pagal galiojančias daugiametes bendrąsias sutartis; be to, pažymi, kad pagal apimtį, daugiausia bendrosiomis sutartimis remtasi IT, žmogiškųjų išteklių ir audito paslaugų srityse; palankiai vertina tai, kad kelios minėtos bendrosios sutartys yra tarpinstitucinės, todėl sumažėja administracinė našta ir užtikrinama masto ekonomiją;

20. remdamasis 2022 m. konsoliduotąja metine veiklos ataskaita ([6]) pažymi, kad 2022 m. NSSI BĮ pradėjo su galiojančiomis bendrosiomis sutartimis nesusijusias dvi konkurso procedūras ([7]) kurių vertė viršijo 15 000 EUR;

21. palankiai vertina tai, kad visos procedūros buvo administruojamos laikantis NSSI BĮ finansinių taisyklių ir Finansinio reglamento, kad būtų užtikrinta sąžininga ekonominės veiklos vykdytojų konkurencija ir patikimiausias bei veiksmingiausias NSSI BĮ lėšų naudojimas;

22. pažymi, kad personalo etatų plane numatyta įdarbinti 39 laikinuosius darbuotojus, 15 sutartininkų ir 1 deleguotąjį nacionalinį ekspertą, iš viso – 55 darbuotojus; pažymi, kad 2022 m. gruodžio 31 d. buvo užimtos 49 darbo vietos: 36 iš 39 laikinųjų darbuotojų (92,30 %), 11 iš 15 sutartininkų (73,30 %) ir 0 iš 1 deleguotojo nacionalinio eksperto (0 %);

23. pažymi, kad kalbant apie lyčių ir geografinę pusiausvyrą, 2022 m. gruodžio 31 d. apytiksliai 65 % NSSI BĮ 15 skirtingų tautybių darbuotojų sudarė moterys ir apytiksliai 35 % – vyrai;

Valdymo ir kontrolės sistemos

24. pažymi, kad BP 7 išlaidų atveju jų *ex post* auditus atliko NSSI BĮ, o už programų „Horizontas 2020“ ir „Europos horizontas“ išlaidų *ex post* auditus buvo atsakinga Komisijos RTD GD Bendroji audito tarnyba;

25. pažymi, kad NSSI BĮ nurodė, kad BP 7 išlaidų reprezentatyvusis klaidų lygis yra 2,1 %, likutinis klaidų lygis – 0,8 %, o programos „Horizontas 2020“ išlaidų (patvirtinimų ir galutinių mokėjimų) reprezentatyvusis klaidų lygis yra 2,7 %, o likutinis klaidų lygis – 0,9 % ([8]);

26. pažymi, kad su programa „Europos horizontas“ susiję *ex post* auditai dar neatlikti, nes pirmieji tarpiniai mokėjimai numatyti tik 2024 m.;

([6]) https://www.ihi.europa.eu/sites/default/files/uploads/Documents/About/Reports/IHI_CAAR_2022.pdf.
([7]) Biuro baldai – 24 453,65 EUR, komunikacijos strategija – 15 950,00 EUR.
([8]) NSSI BĮ 2022 m. konsoliduotosios metinės veiklos ataskaitos 4.1.1 skyrius.

27. pažymi, kad siekdami įvertinti NSSI BĮ veiklos mokėjimų kontrolės priemones, Audito Rūmai atliko atsitiktine tvarka į imtį įtrauktų pagal programą „Horizontas 2020“ 2022 m. atliktų mokėjimų auditą galutinių paramos gavėjų lygmeniu ([9]); pažymi, kad Audito Rūmai nenustatė su į imtį įtrauktais NSSI BĮ paramos gavėjais susijusių klaidų ar kontrolės trūkumų;

28. palankai vertina tai, kad 2022 m. pabaigoje NSSI BĮ buvo parengusi ir įgyvendinusi visapusišką rizika grindžiamą ex ante kontrolės metodą, atitinkantį Bendro įgyvendinimo centro gaires, atsižvelgdama į su NSSI BĮ susijusias rizikos aplinkybes; pažymi, kad šiuo tikslu NSSI BĮ nustatė svarbiausius rizikos kriterijus ir jais remdamasi parengė rizika grindžiamą stebėsenos metodą; pažymi, kad pagal tokį metodą NSSI BĮ galėjo įvertinti kiekvieno projekto ir paramos gavėjo rizikos lygį pagrindiniais projekto įgyvendinimo etapais, pavyzdžiui, rengiant dotacijų susitarimus, atliekant dotacijų susitarimų pakeitimus, teikiant ataskaitas ir atliekant mokėjimus;

29. pažymi, kad šiuo atžvilgiu NSSI BĮ taip pat parengė vidaus gaires dėl rizika grindžiamo metodo ir mokė savo darbuotojus jį tinkamai ir nuosekliai taikyti;

30. su pasitenkinimu atkreipia dėmesį į tai, kad NSSI BĮ parengė *ex post* auditui taikomą rizika grindžiamą metodą, kad, siekdama sumažinti klaidų lygį, geriau nustačiusi tikslingą imtį, nustatytų daugiausia klaidų galinčius daryti paramos gavėjus, ir taip sustiprintų *ex post* auditų klaidų mažinimo poveikį. Tai svarbus teigiamas *ex post* audito metodo pokytis, nes pagal Komisijos vidaus kontrolės sistemą, taikomą programos „Europos horizontas“ dotacijoms, neleidžiama sudaryti bendrųjų įmonių konkrečių reprezentatyvių imčių ir atitinkamai bendrųjų įmonių konkretūs reprezentatyvusis ir likutinis klaidų lygiai negali būti apskaičiuojami;

31. pažymi, kad Audito Rūmai nustatė jog bendrųjų įmonių, taikančių tinkamai parengtą rizika grindžiamą *ex post* audito metodą, likutinis klaidų lygis yra žemesnis už tokio metodo netaikančių bendrųjų įmonių vidurkį ir tai susiję su sistemingu rizikingiausių paramos gavėjų nustatymu ir jų auditu;

Atsižvelgimas į ankstesnių metų pastabas

32. pažymi, kad „pastabos“ NSSI BĮ specialiosiose metinėse ataskaitose iš tiesų yra Audito Rūmų rekomendacijos be laiko nuorodos; pažymi, kad Audito Rūmai kasmet stebi, kaip reaguojama į tas pastabas, įvertindami jų statusą kaip „dar neįvykdyta“ arba „įvykdyta“;

33. palankiai vertina tai, kad NSSI BĮ ėmėsi taisomųjų veiksmų, skirtų atsižvelgti į 2021 m. Audito Rūmų pastabą, susijusią su darbdavio įmokų į Sąjungos pensijų sistemą dalimi.

([9]) Kalbant apie dotacijų mokėjimo operacijas, patikrintas paramos gavėjų lygmeniu, pranešimo apie kiekybiškai įvertinamas klaidas riba yra 1 % audituotų išlaidų.